

ΤΑΧ. ΤΕΛΟΣ ΠΛΗΡΩΘΗΚΕ

Ε. Η. Μ.
Παρασκευοπούλου 4
45444 ΓΙΑΝΝΙΝΑ

ΙΚΟΡΦΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Διήμνη εφημερίδα του Συλλόγου Δικορφυωτών Ζαγορίου

ΤΕΥΧΟΣ 21-22 - ΔΕΚΜΒΡΕΒΡΗΣ - ΜΑΡΤΗΣ 1988

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: Δημήτρης Παπαγιαννόπουλος - Κισσάβου 11 - 121 37 ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ

ΚΑΙ ΝΕΑ ΜΕΓΑΛΗ ΔΩΡΕΑ Η ΠΙΤΤΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ Στα Γιάννενα

Πριν από ένα χρόνο, ακριβώς στην ίδια στήλη της εφημερίδας μας γράφαμε και εξάραμε την χειρονομία της κ. Αφροδίτης Βόλγα να παραχωρήσει στην κοινότητα το σπίτι της στο χωριό. Και αναφέραμε ότι τέτοιες χειρονομίες μας κάνουν να διατηρούμε την ελπίδα ότι ο Ζαγορίσιος πολιτισμός και το Ζαγορίσιο φιλότιμο δεν χάθηκε. Κι έρχεται τώρα ένα ακόμα δείγμα αυτής της ελπίδας. Είναι ο συγχωριανός μας αείμνηστος Γιώργος Δούκας.

Ο αείμνηστος χωριανός μας λοιπόν στην διαθήκη που άφησε δεν έχασε την πατρίδα του, και άφησε ένα μέρος της περιουσίας του στο χωριό. Και πιο συγκεκριμένα. Αφήνει ένα διαμέρισμα δυο δωματίων στην Αθήνα, να δοθεί σε μια κοπέλα φτωχή και ορφανή από το χωριό. Σε άλλη στήλη της εφημερίδας μας υπάρχει ανακοίνωση της Εκκλησιαστικής Επιτροπής με την οποία καλούνται όσες κοπέλες έχουν τα τυπικά προσόντα να έρθουν σε επαφή με τους υπεύθυνους για να κάνουν τα χαρτιά τους. Υπενθυμίζουμε εδώ ότι τα δικαιολογητικά θα μαζευτούν από την Εκκλησιαστική Επιτροπή και θα σταλούν στον δικηγόρο που την συντάξε και ο οποίος είναι ο εκπαιδευτής της διαθήκης όπως ορίστηκε έπειτα από επιθυμία του αποβιώσαντα. Επίσης το 1)5 από την ρευστοποίηση των ομολόγων και των καταθέσεων, κληροδοτούνται στην Εκκλησιαστική Επιτροπή του Αγίου Μηνά, η οποία, τους τόκους υποχρεούται να τους διατείνει σε έργα φιλανθρωπικά ή σε κομτικές ανάγκες. Σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις το 1)5 ανέρχεται γύρω στο ποσό των 900.000 - 920.000 δρχ., αφού πάρει η Μητρόπολη το μερίδιό της. Οπωσδήποτε οι τόκοι είναι ένα όχι και ευκαταφρόνητο ποσό για το χωριό μας, και μπορεί να μπαλώσει πολλά πράγματα αν γίνει σωστή διαχείριση των χρημάτων και ένας προγραμματισμός και όχι αποφάσεις τελευταίας στιγμής και αμφιλεγόμενες. Πάνω σε αυτό το θέμα έχουμε βέβαια πλήρη εμπιστοσύνη

στην Εκκλησιαστική μας Επιτροπή και ελπίζουμε να μη μας διαψεύσουν.

Οι δυο τελευταίες επιθυμίες που αποβιώσαντος χωριανού μας είναι να μνημονεύονται τα ονόματα της οικογένειάς του, (ονόματα που είναι καθορισμένα στη διαθήκη του) σε κάθε ακολουθία της εκκλησίας και μετά το θάνατό του να ταφεί «με πολύ μεγάλη λιτότητα και απλότητα» εις την ιδιαίτερα μου πατρίδα Δικορφο, όπως γράφει ο ίδιος στην διαθήκη του. (Σ.Σ. η επιθυμία του αυτή δεν έγινε, τάφηκε στην Αθήνα).

Ομολογουμένως είναι πολύ ευχάριστο και ενθαρρυντικό το γεγονός ότι ο κατάλογος των ανθρώπων, χωριανών μας, που στάθηκαν και στέκονται αρωγοί στο χωριό μας, στους δύσκολους αυτούς καιρούς που περνάει, μεγαλώνει. Ας ελπίσουμε για τη συνέχεια.

Πιστοί πλέον στην παράδοση και με ζωντανές ακόμα τις περσινές μας εντυπώσεις από το κόψιμο της πίττας στο χωριό, συνεχίσουμε και φέτος την ωραία αυτή εκδήλωση του συλλόγου μας. Για μια ακόμα χρονιά λοιπόν ζήσαμε τις ίδιες όμορφες στιγμές σε μια οικογενειακή και Ζαγορίσια ατμόσφαιρα, γεμάτη ευχές, γλέντι και ξεγνοιασιά.

Φέτος ο καιρός σε αντίθεση με τις προηγούμενες χρονιές, ήταν πολύ καλός, με μια αναεστατική λιακάδα που κάθε άλλο παρά Γενάρη θυμίζει. Ξεκινήσαμε λοιπόν με πούλμον που ναυλώθηκε από το σύλλογο και άλλοι με τα αυτοκίνητά τους και φθάσαμε στο χωριό γύρω στα εβδομήντα πέντε άτομα για το κόψιμο της πίττας.

Φυσικά πρώτο μέλημα που καθενός ήταν να πάει να δει το σπίτι που το κλεδωμένο και παγωμένο από το χειμώνα, και να λάβει τα απαραίτητα μέτρα και φροντίδες για την συντήρησή του. Και σιγά - σιγά άρχιζαν να ξεπροβάλουν τρανοί καπνοί από τα αναμμένα τζάκια κι ενωμένοι όλοι μαζί σε ένα σπάνιο από ομορφιά σφρισταγκάλισμα, απλώ-

θηκαν σιγά - σιγά σε όλη τη Δικορφυώτικη ατμόσφαιρα, προσφέροντας μια αγαλλίαση στην ψυχή μας και μια κρυφή ελπίδα για το μέλλον. Να μην σβύσει ποτέ το χωριό μας.

Και σιγά - σιγά άρχισαν να μαζεύονται στα γραφεία του συλλόγου μας στο ιστορικό σχολείο μας. Οι μετρημένοι στα δάχτυλα χωριανοί μας, που είναι «ταγμένοι» θα λέγαμε στη φύλαξη του χωριού μας, μάς περίμεναν με φανερά λαχτάρα και αγωνία, για να δουν λίγο κόσμο, όπως ειπώθηκε και με ικανοποίηση που τηρήσαμε και φέτος την υπόσχεσή μας να γιορτάζουμε μαζί όλοι στο χωριό, κόβοντας την πίττα, τσουγκρίζοντας τα ποτήρια μας για την υγεία και την προκοπή όλων μας.

Το Δ.Σ. του συλλόγου με μεράκι και προθυμία, με ζεστά λόγια κι ευχές που άγγιζαν πραγματικά την καρδιά, μάς έφερε σιγά - σιγά, αφού πρώτα γευτήκαμε τα πατροπαράδοπα γεμάτα από Ζαγορίσια νοστιμιά και τέχνη φαγητά μας, στον γλυκό κόσμο που κεφού και της χαράς. Ξαναζωντανεύουν πάλι τα Ζαγορίσια γλέντια και φερόματα, με πρωταγωνιστές γνωστά και αγνοημένα πρόσωπα του χωριού μας - δόξα κι για λίγες ώρες - φέρνοντας πίσω άλλες εποχές με αξέχαστες διασκεδάσεις και τρικούβερτα γλέντια.

Για την ιστορία, το φλουρί το πέτυχε ο Γιώργος Παπαντωνίου και ανταποχούσε ένα χιλιάριο, που το έκανε πρόσφορο στο σύλλογο, το σάλμα το πέτυχε η κ. Ευγενία Λεκού και πήρε το αντίστοιχο δώρο, ένα πρόσφορο, την κλαρούδα την πέτυχε ο πρόεδρος της κοινότητας κ. Μάνθος Σκακκαρίου και το αντίστοιχο δώρο ένα μπουκάλι γάλα, το κλήμα και το δώρο που αντι-

Συνέχεια στη σελ. 2

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΙΟ

Γράφει ο Τόλης Σκακκαρίου

Γυρνάω το ημερολόγιο των παιδικών μου αναμνήσεων που πήγαίνα στο δημοτικό σχολείο του χωριού μας κι ένας κόσμος συναισθηματικός ξεπετιέται μέσα μου. Αισθάνομαι την ψυχική ανάγκη να επικοινωνήσω έστω και νοερά με κείνη την εποχή, την προβληματική επιδίωξη, που την σκέπασαν τα χρόνια. Τούτη τη φορά πρωταγωνιστής της περ-

γραφής μου είναι ένα ζώο, ένα μουλαράκι που είχαμε στο σπίτι μας, το μεγάλο εργαλείο τότε στα χωριά μας για όλες γενικά τις εξωτερικές δουλειές. Η Ρούσσα λοιπόν, την λέγαμε έτσι γιατί είχε ένα χρώμα πυρόξανθο ήταν ένα ωραίοτατο ζώο, ένα κράμα στο κόψιμο μεταξύ αλόγου

Συνέχεια στη σελ. 2

Η ΠΙΤΤΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Συνέχεια από την 1η σελίδα
αποχούσε, ένα μπουκάλι κρασί, ο μικρός Στέφανος Τσίνης, του Νίκου, και την κρασιά, δείγμα υγείας, την πέτυχε ο μικρός Θανάσης Τσίνης του Γιώργου.

Και πλέον το απόγευμα μας

θρήκε όλους μαζί αγκαλιασμένους και φανερά συγκινημένους να παίρνουμε το δρόμο του γυμνασίου.

ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ!

ΚΩΣΤΑΣ ΔΟΥΚΑΣ

Στην Αθήνα

Η επιτροπή Αθηνών του συλλόγου μας, ξεκινώντας τις δραστηριότητές της, για το 1988, έκοψε στις 17 του Γενάρη την πίττα των χωριανών των Αθηνών. Η όλη εκδήλωση έγινε στην αίθουσα του σωματείου αργατών, όπως και πέρου, αίθουσα που μας διστάθηκε χάρη στις προσπάθειες και τις ενέργειες του κ. Σπύρου Βλάχου. Για την κοπή της πίττας προσκεκλημένοι, όχι μόνο τα μέλη του συλλόγου, αλλά όλοι οι Δικο-

Αλεξάνδρα Γονατά με τα παιδιά της, η κ. Ρέα Κόλλια με το γιο της, ο κ. Νέστορας Χαρισιάδης, η κ. Λαγού Μερσίτη, ο κ. Φανός Κώστας με τα παιδιά του, ο κ. Γιώργος Ζώης και η κ. Πόπη Φανού.

Στην αρχή της εκδήλωσης προσφέρθηκαν στους παρευρισκόμενους αναψυκτικά και καφέδες από το σύλλογο. Την εκδήλωση προλόγισαν, η Πόπη Φανού, ο Σπύρος Βλάχος και ο Γιάννης Οικονόμου. Την πίττα έ-

φώνες που ζουν στην Αθήνα, μια και πάγια τακτική της επιτροπής Αθηνών είναι το αγκαλιάσιμο όλων των χωριανών.

Στο χώρο της σερβίρσης αυτής της τελετής, προσφέρθηκαν γύρω στα πενήντα άτομα, που νομίζω ότι θάπρεπε να τα αναφέρουμε, μια και αυτοί τίμησαν με την παρουσία τους την εκδήλωση του συλλόγου, αλλά και το χωριό μας και επέκτασή. Ήταν λοιπόν οι κ.κ. Ντίνος Στάθης, Γιάννης Στάθης, Απόστολος Πατέρας, Σπύρος Βλάχος, Τάσος Βλάχος, Γιάννης Οικονόμου, Νίκος Οικονόμου, Γιάννης Βουλτζάκης, Βασίλης Λέκκος, Αρσενίδης Λέκκος, Χρήστος Τούλας και Πέτρος Νικολάου με τις γυναίκες τους, οι κ.κ. Τάκης Ρούντος, Φίλιππος Σκακκαριού, Γιάννης Καπελλέρης, και ο κ. Κώστας Κόλλιας με τις γυναίκες τους και τα παιδιά τους, ο κ. Αναστάσιος Στάθης, ο κ. Βασίλης Πατέρας, η κ.

Κοίμης η πρωτοστάτρια όλων των εκδηλώσεων στην Αθήνα, Πόπη Φανού και το νόμισμα, που αποχούσε σ' ένα χιλιάριο έπεσε στον τυχερό της μέρας τον Τάσο Στάθη, που με τη σειρά του το έκανε δωρεά στο σύλλογο.

Στην εκδήλωση αυτή, είχαν την ευκαιρία οι παρευρισκόμενοι χωριανοί να συζητήσουν και ορισμένα θέματα. Στην αρχή ορίστηκε ένα πρόγραμμα κι ένα πρόχειρο χρονοδιάγραμμα για τις εκδηλώσεις που θα διοργανώσει η επιτροπή Αθηνών.

Κλείνοντας την εκδήλωση αυτή, οι χωριανοί έδωσαν ραντεβού για τον Αποκριτικό χορό του χωριού μας, που θα διοργανώσει η επιτροπή Αθηνών του συλλόγου μας, και την ευχή να συνεχιστεί αυτή η εκδήλωση της κοπής της πίττας με περισσότερα μέλη.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΙΟ

Συνέχεια από την 1η σελίδα
και μπουκάλι. Είχε δυο πολύ μεγάλα μάτια εκφραστικά και ανώμαλά τους στο μέτωπο ένα χαίμαλι με δόντια από αγριογούρουνο γεμάτο από μπλε χάντρες φυλαχτό από το «κακό... μάτι».

Πολύ ήμερο Ζώο. Εμείς τα παιδιά παίζαμε με αυτή, περνούσαμε κάτω από την κοιλιά της, ή τραβούσαμε την ουρά της, κι αυτή με υπομονή γυρνούσε το κεφάλι της και μας κοιτάζε, σαν να ήθελε να διαμαρτυρηθεί που την πειράζαμε. Στο πανηγύρι τ' Αηγιαννίου την στολίζαμε με κατακόκκινες κουβέρτες και άσπρα προσκέφαλα για να μας μεταφέρει με επισημότητα στον Αηγιάννη, γιατί δεν υπήρχε άλλο μέσο μεταφοράς. Θυμάμαι απάλαυνε την παιδική μου ψυχή όταν επέστρεφε στο σπίτι και άκουγα τα βήματά της στην αυλόπορτα με το ηχηρό της κουδούνι. Αυτό σάζε-ται και τώρα κρεμασμένο στο χαγιάτι του σπιτιού, σαν ανάμνηση μιας εποχής που την σκέπασαν εξήντα ολόκληρα χρόνια από τότε!

Ήταν εποχή του τρύγου. Στα «βαρκά», στον ευλογημένο εκείνο τόπο της παραγωγής, ηγαλινόερχονταν τα ζώα κουβαλώντας στα σπείρια σταφύλια, πραγματικά κεχριμπάρια, και μήλα που

που λαταμειού, όπως προέκυψε, και την πλήρη συμπαράστασή τους στους χειρισμούς του κοινοτικού συμβουλίου πάνω στο θέμα αυτό. Επίσης θετικές κριτικές και οι μέχρι τώρα ενέργειες που κοινοτικού συμβουλίου για το θέμα του νερού. Μάλιστα, ο κ. Νέστορας Χριστόδωρος έκανε και μια πρόταση δωρεάς από 100.000 δραχμές, αν η κοινότητα αποφασίσει να φέρει το νερό από την θύση του Ντόδρου. Τηλέως οι χωριανοί μας, ζήτησαν τόσο από το κοινοτικό συμβούλιο και το διοικητικό συμβούλιο του συλλόγου να ενημερώνονται πιο συχνά και πιο υπεύθυνα για τα διάφορα θέματα που σφοδρούν το χωριό μας.

Κλείνοντας την εκδήλωση αυτή, οι χωριανοί έδωσαν ραντεβού για τον Αποκριτικό χορό του χωριού μας, που θα διοργανώσει η επιτροπή Αθηνών του συλλόγου μας, και την ευχή να συνεχιστεί αυτή η εκδήλωση της κοπής της πίττας με περισσότερα μέλη.

Και του χρόνου!

ΤΑΚΗΣ Π.

μοσκοβολούσαν από αυτά τα μαντζάτα και οι νοντάδες. Αυτή την εποχή κάτω από την κοιλιά της Ρούσσας είχε εμφανιστεί ένας ολόμαυρος όγκος σε σχήμα δίσκου, που όλο και μεγάλωνε. Πολυτέλεια τότε και τελείως άγνωστη η θεραπευτική αγωγή για το Ζώο, ακόμα και για τους ανθρώπους, που τις περισσότερες φορές από ασήμαντες ασθένειες πήγαιναν σαν το σκυλί σ' αμπέλι που λένε. Στην απελπισία της επάνω η μάννα μου ζήτησε τη γνώμη της μακαρίτισσας Νίτσας του Ζάννα, πρακτικής γιατρού φισας της εποχής, που με περάματα, θάνατα, ξόρκια, λαπάδες σε πληγές, έστελνε στον... αγύριστο, όχι θέβαια χωριανούς, αλλά σκηνίτες ή περαστικούς που πίστευαν στα γιατροσόφια της... Η Νίτσα για την πληγή της Ρούσσας εφάρμοσε την μέθοδο του... καυτηριασμού! Από απόσταση παρακολουθούσα την σκηνή. Έκαίγε η γάστρα. Ένα καίμενο μακρύ και κατακόκκινο καυτό σίδερο το ακουμπούσε η Νίτσα στην πληγή και την έκαίγε, πράγμα που έκανε το καίμενο το Ζώο να πέφτει καταγής από τον πόνο! Εξαγριωμένος από το απότομο θάνατο θυμάμαι έδωξα με πέτρες και με κλάμματα την πρωταγωνίστρια του πραγματικού θεάματος. Ήταν τόσο η αγανάκτηση που πήγα στο σπίτι της που είχε κλειστεί η Νίτσα κι έβασα τα τζάμια από το παράθυρο του δρόμου, που είναι απέναντι από το σπίτι του Τούλα. Η κατάσταση της Ρούσσας όλο και χειροτέρευε. Το πρωί που πήγαμε την είδαμε να επιστρέφει στο μαντζάτο πνιγμένη στα δάκρυα. Την θρήκε σωριασμένη που ξεμυλούσε στην εξώπορτα του κελλαριού. Έκλεψε όλη η οικογένεια για το χαμό της Ρούσσας, γιατί το Ζώο εκείνο αποτελούσε τότε ένα μέλος του σπιτιού, ήταν το μοναδικό εργαλείο και ο συμπαραστάτης της οικογένειας για την αντιμετώπιση της σκληρής και αέχαστης εκείνης εποχής, μια εποχή που ξεπέρασε το μισό αιώνα, αλλά στη μνήμη μας παρμένη με νοσταλγία και ζωντάνια.

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ! Αναμνήσεις από ένα αέχαστο παιδικό πανηγύρι στη Μανασσή.

ΤΑΚΗΣ Π.

ΑΠΟ ΤΟ ΤΡΙΩΔΙΟ ΩΣ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

«Δε χορεύετε γριές
τώρα πούναι αποκρής
δε χορεύετε γερώνι»
πούστε όλοι μ' ένα δόντ' και την καθαρή δευτέρα παίρνουν τα μυαλά έσρα».

Αυτό το τραγουδάκι κυριαρχούσε σαν έμπαϊνε το τριώδιο από την Κυριακή του Τελώνη και Φασαίου. Το χωριό περίμενε με μεγάλη προσμονή τις απόκριες, από τη μια γιατί ήταν προάγγελοι της Πασχαλιάς και από την άλλη γιατί δόνταν η ευκαιρία στους χωριανούς να γλεντήσουν, να τραγουδήσουν και να διασκεδάσουν. Από την Κυριακή αυτή άλλαζε κάπως ο ρυθμός της ζωής του χωριού. Τότε αρχίζουν την προετοιμασία για τη φωτιά, την «κλαδονιά» ή την «τζαμάλα» όπως την έλεγαν.

«Άστε παιδιά για κέδρα
κι οι κοπέλλες για κλαδονιές
κι οι γριές για χλδρονιές
κι οι γερώνι' για παλικάκια».

Αυτά τα λόγια αντηχούσαν στο χωριό μαζί με το χτύπημα της κομπάνας σχεδόν κάθε απόγευμα και ειδικά τα Σαββατοκύριακα, για να μαζευτούν τα παιδιά να πάνε να μαζέψουν ξύλα για το άναμμα της φωτιάς. Χωρινοί σαν γύρω στο σπίτι του χωριού και μαζεύσαν ξύλα λέγοντας:

«Ξύλα για τ' αποκρής
να χορεύουν οι γριές
με τις πράσινες ποδιές».

Τα κέδρα που μαζεύαν από τα μαντριά κι από το λόγγο πάνω από το χωριό. Την φωτιά την άναβαν στο μισοχώρι τις δεύτερες απόκριες. Ήσταν μια μεγάλη κλαδονιά στη μέση και γύρω γύρω τοποθετούσαν τα ξύλα. Το γλέντι γινόταν γύρω στη φωτιά με μεγάλο κέφι. Η φωτιά άναβε κατά το βράδυ κι όταν νύχτωνε μαζεύονταν όλοι οι χωριανοί γύρω από αυτή και άρχιζε το γλέντι. Γλέντι που κρατούσε ανάλογα με το κέφι, ως και το πρωί. Μέσα σ' όλα τα τραγούδια που λεγόταν, ακουγόταν και διάφορα σατυρικά τραγούδια ήταν «πως σπουμπίζον το πιπέρι», «στης ακρίβειας τον καιρό», «έκανα να βαγγελίσω και μ' έφταν' από πίσω», και άλλα.

Τον χορό τον άρχιζε ο πρωτόγονος, ή ο μεγαλύτερος σε ηλικία άνθρωπος του χωριού. Πάνω στο κέφι επιτραπέζιαν και μερικές λέξεις ή φράσεις κάπως τολμηρές, που σε οποιοδήποτε

άλλη στιγμή ήταν ανεπιτρεπτή. Από την πρώτη Κυριακή της απόκριας άρχιζαν τα καρναβάλια, οι προσωπίδες. Όλος ο κόσμος όχι μόνο τα παιδιά, αλλά και οι μεγάλοι ντυνόταν και μεταμφέζονταν σε διάφορα πρόσωπα, ή αναπαριστούσαν ορισμένες σκηνές, κι έφεραν τα σπία γύρω τραγουδώντας και λέγοντας αστεία και πειράζοντας τους νεοεισχωριστές που πήγαιναν.

Την πρώτη Κυριακή της απόκριας έφταναν την κρεσάσιπτα και έτρωγαν, γιατί μετά από αυτή τη μέρα απαγορευόταν να τρώνε κρέας. Το κρέας όπως έλεγαν, «αποκρέβονταν». Όλη αυτή τη βδομάδα έτρωγαν γαλαπέρα προζόντα, και συνήθιζαν να φτιάχνουν πολλές πίτες, γαλαπιπτες, τυρόπιτες, κλαστρούπιτες κ.ά. Την «τακνοπέφτη», έβραζαν κρέας για να ταικνώνουν οι καπασρόλες. Την Τετάρτη και την Παρασκευή, πριν από τις πρώτες απόκριες, δεν κρατούσαν νηστεία από γάλα και τυρί και τόχαν όπως έλεγαν «άρπαι θούρτσι».

Την δεύτερη Κυριακή της απόκριας, την τυρινή, στα σπίτια μετά από το φαγητό παίζουν τον «χάμπαρο». Είναι ένα δασκεδασικό οικογενειακό παιχνίδι, που πολλές οικογένειες εξακολουθούν να παίζουν ακόμα και σήμερα. Βράζονται μερικά αυγά καλά, ώσπου να γίνουν σφιχτά, και μετά καθαρίζονται. Κάποιο παίρνει ένα αυγό και το δένει με μια κλωστή, ώστε το αυγό να κρέμεται και πο φέρνει από μπροστά από τους άλλους. Εκείνοι με τη σειρά τους ο καθένας, προσπαθούν να το πιάσουν με το στόμα, πράγμα πολύ δύσκολο. Όποιος το καταφέρει και το πιάσει το τρώει, και ο χάμπαρος συνεχίζεται με άλλο αυγό.

Από την άλλη μέρα της τυρινής, την Καθαρά Δευτέρα, άρχιζε η νηστεία για το Πάσχα. Την ημέρα αυτή οι νεοεισχωριστές «εξεθριμίζον τα σπία του σπιτιού». Πλένουν και καθαρίζουν όλα τα σκεύη και τα έπιπλα της κουζίνας και δεν αφήνουν τίποτα άπλυτο. Πρέπει να καθαριστούν και πλυθούν καλά όλα όσα χρησιμοποιήθηκαν για φαγητό τις προηγούμενες μέρες. Τα ηδιά, την μέρα της καθαρής δευτέρας, πήγαιναν και έβρισκαν φωλιές τσιπουλίων.

Τη βδομάδα της καθαρής δευτέρας, πολλές γυναίκες νηστεύαν, χωρίς να τρώνε τίποτα και το Σάββατο του Αγίου Θεοδώρου

κοινωνούσαν. Τη βδομάδα αυτή έτρωγαν και τα λεγόμενα «χασάφια». Αυτά ήταν ένα είδος φαγητού, με ψωμί και βρασμένα ξερά κεράσια, με λίγα ξερά σούρβα ή ξερά σούκα που έβραζαν μέσα για να γλυκάνει.

Τα τρία Σάββατα, παραμονές της απόκριας, της τυρινής και της Ορθοδοξίας, ήτανε Ψυχασάββατα. Τότε οι γυναίκες πήγαιναν κόλυθα στην εκκλησιά. Τα Ψυχασάββατα δεν έκανε ναι λουστείς, όπως πίστευαν, για αυτό και έλεγαν:

«ανάθεμα που λούζονταν
τρία καλά Σάββατα
τ' αποκρής της τυρινής
κι αυτού προς τ' Αι-Θωδώρου».

Πίστευαν πως αν κανένας λουστεί ένα αυτό αυτά τα Σάββατα, τότε θα τρελλαθεί και μόλις έλεγαν και το παρακάτω διαίτηχο:

«κόρη λούστη τ' Αι-Θωδώρου
κι έλαβε (τρελλάθηκε) ως του Λαζάρου».

Τ.Π.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

—Παντρεύτηκε στις 26 του Δεκεμβρη η Ρηνούλα Νίνη, με τον αγαπημένο της Θανάση Σίσα. Να ζήσετε παιδιά!

—Στην Αθήνα παντρεύτηκε ο Πέτρος Οικονόμος του Γιάννη, με την αγαπημένη του Ρούλα Σκακκαριού. Καλούς απογόνους παιδιά!

—Ο Πέτρος Οικονόμου του Νίκου, βάπτισε τον γιο του, στον οποίο δόθηκε το όνομα του παππού του, Νίκος. Να σας ζήσει!

—Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα ο χωριανός μας Γιώργος Δούκας. Τα συλλυπητήριά μας στους συγγενείς του.

—Στην Αθήνα πέθανε κι ένας άλλος χωριανός μας, ο Απόστολος Ριγανάτος. Στους συγγενείς του τα συλλυπητήριά μας.

ΤΑΚΗΣ Π.

Εισφορές στην εφημερίδα μας

18.000 δρχ.

Ρούντος Γιώργος

8.000 δρχ.

Αφοί Πατέρας

3.500 δρχ.

Αφοί Τσούμα

1.000 δρχ.

Κυριακού Μαρίκα
Λέκκος Βασίλης
Σοφρονίου Ελευθερία
Λέκκος Βασίλης
Βλάχος Σπύρος
Λέκκος Αρσενίδης
Τρούλας Χρήστος
Οικονόμου Γιάννης
Φανός Κώστας
Νικολάου Πέτρος
Σκακκαριού Φίλιππος

500 δρχ.

Ριγανάτος Βασίλης
Βουλτζάκης Ιωάννης
Στάθης Ντίνος
Οικονόμου Νίκος
Στάθης Αναστάσιος
Χριστόδωρος Νέστορας
Καπελλέρης Ιωάννης
Ρούντος Τάκης
Βλάχος Τάσος
Κόλλιας Δημήτριος

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Η Επιτροπή Αθηνών του Συλλόγου μας, σας προσκαλεί στο χορό που διοργανώνει το Σάββατο 26 Μάρτη στο Κέντρο «ΚΑΛΑΜΠΟΚΑΔ» (πέρα Πατησίων).

Καλλιτεχνικό πρόγραμμα από τους: Μαίρη Λίνα, Μπουρνέλη, Σαλμπάση κ.ά. Δημοτικό συγκρότημα του Βασιλη Σκαλιώτη.

Τιμή προσκλήσης 1.500 δρχ.

Προσκλησεις μπορείτε να προμηθευτείτε από την έδρα της εφημερίδας, Τηλ. 5738.093.

Η ΛΗΣΤΕΙΑ ΤΗΣ ΤΖΟΝΤΙΛΑΣ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

ΣΤΟΝ ΑΔΕΡΦΟ ΤΟΥ

Ο αδερφός του παραπάνω, Μάνθος Χριστοδούλου, στον οποίο πήγαν οι ληστές μετά, αφού έμαθε το πάθημα του αδερφού του, τους άνοιξε αμέσως. Του ζήτησαν 200 λίρες και είπε ότι θα τις μάζευε ευχαρίστως. Ακολούθησε έρευνα στο σπίτι του αφού προηγουμένως τον έδεσαν και αυτόν, στην οποία βρέθηκε ένα ρολόι, το οποίο όμως ένας ληστής αφού κράτησε την αλυσίδα το επέστρεψε λέγοντας: «Αυτό ίνεν για τον χρυσόν τον Μάνθον». Ο οποίος την χρυσότητά του αυτή, μαζί με τον αδερφό του την πλήρωσε με 300 λίρες.

Από εκεί κατευθύνθηκαν στο σπίτι του Θεοχάρη Βακολίδη, ο οποίος τράβηξε περίστροφο για να πυροβολήσει, αλλά επειδή μαζί με τους ληστές ήταν και πολλοί χωριανοί, το πέταξε. Οι ληστές αφού έσπασαν τις πορτες, μπήκαν στο σπίτι και αφού τους έδειραν όλους, έδεσαν τον γιο του Ιωάννη και τον έφεραν στο μεσοχώρι, απαιτούντες αμοιβή για τον κόπο τους 300 λίρες.

Από κει πήγαν στο σπίτι του γιατρού Αποστολίδη, ο οποίος όμως από μετρητά είχε φύγει. Βρήκαν μόνο τη γυναίκα του, η οποία λιποθύμησε στη θέα των ληστών.

ΦΡΙΚΩΔΕΙΣ ΔΑΡΜΟΙ — ΑΠΕΙΛΗ ΚΑΙ ΚΛΟΠΩΝ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Στη συνέχεια πήγαν στο σπίτι του Αλ. Πατέα. Δεν κατάφεραν να παρβιάσουν την πόρτα, και πήραν πετρέλαιο για να την κάψουν. Στο θέαμα αυτό έτρεξαν οι γείτονες γιατί θα απειλούνταν και τα γύρω σπίτια από τη φωτιά, και με ζωηρές φωνές ανάγκασαν τους από μέσα να ανοίξουν. Επειδή έλλεπε ο Αλ. Πατέας, απείλησαν τη γυναίκα του ότι θα την κάψουν με πετρέλαιο, αν δεν έφερνε τον άνδρα της και χρήματα. Αναγκάστηκε η καυμένη να τους δώσει γύρω στις 100 λίρες και πολλά κοσμήματα πολύτελείας.

Μετά απ' αυτά ανενόχλητοι πάντοτε, πήγαν στο σπίτι του Αν. Στάθη, έσπασαν τις πόρτες, δεν βρήκαν κανέναν και πήραν μαζί τους ότι χρήματα και αντικείμενα αξίας βρήκαν.

Τελευταίο θύμα άφησαν τον Κων/νο Ματσόπουλο, από τον οποίο ζήτησαν όχι και λίγα. Αλλά αυτός είχε βοηθήσει τους άλλους

πάσχοντες χωριανούς, και είχε μείνει απένταρος. Έτσι οι ληστές έβαλαν λάδι στο πηγάδι για να τον ζεματίσουν. Μόλις οι χωριανοί είδαν τι πάει να γίνει, τρόμαξαν, και έτρεξαν να κάνουν έρανο. Μάζεψαν έτσι γύρω στις 60 λίρες, τις οποίες και έδωσαν στους ληστές.

Με την ίδια πληρωμή υφέθηκαν ελεύθεροι και οι Χριστ. Ματσόπουλος, Δ. Πατέας. Το γιο του Θεοχάρη Βακολίδη δεμένο, τον πήραν μαζί τους στις «κάνναιες», απ' όπου έστειλαν τηλεγράφο για την πληρωμή του υπόλοιπου, αλλιώς θα έστελναν το κεφάλι του. Όπως ήταν επόμενο, οι δυστυχείς γονείς μάζεψαν και τα υπόλοιπα και γλύτωσε και το παιδί τους. Το λεφτά αυτά τα πήγε στους ληστές η Σωπήρανα, η μάνα του χωριανού μας Απόστολου Κωστάκη.

Μόλις έγινε γνωστό το γεγονός στις αρχές, αιμώδως τη νύχτα της Τετάρτης πήγε στο χωριό ισχυρό στρατιωτικό απόσπασμα με τον υποταγματάρχη Αθνή Μπέη.

Αυτά λοιπόν αναφέρει η εφημερίδα «ΗΠΕΙΡΟΣ», για την μεγάλη ληστεία.

Και στη συνέχεια αποσπάσματα από την διήγηση της κ. Χαρίτινης Λέκκου:

«...Πρωί - πρωί το χωριό βρέθηκε κυκλωμένο από 73 κλέφτες. Έπιασαν διάφορα καρπούδια και διάβες και δεν άφησαν κανέναν να μπει ή να βγει από το χωριό. Εγώ με άλλες γυναίκες πηγαίναμε πρωί - πρωί να μάζωμε λάχανα και μας γύρισαν στο χωριό. Έστειλαν μέσα στο χωριό 13 άτομα, μπουλωμένα με φαντήλια και με διάφορες φορεσιές. Οι περισσότεροι από αυτούς ήταν παλιοί χοσμικαρισμένοι πλούσιων χωριανών ή φυλαχτάδες και ήξεραν όλα τα κρητόπια του χωριού και όλα τα ριζόδοντα των χωριανών. Μάλιστα ήξεραν και τις κρυψώνας των πλούσιων νοικοκυραίων, που φυλάγαν τα πολύτιμα πράγματά τους. Είχαν ονομαστική κατάσταση όλων των πλούσιων χωριανών και δεν δυσκολεύονταν στην αναγνώρισή τους. Οι 13 που μπήκαν στο χωριό, έφεραν γύρω τα σπίτια και όπου ον εύρισκαν τον δολοφόνο κλείναν στην εκκλησία με το ζόρι. Ένας δραγάτης τους οδηγούσε στα σπίτια των πλούσιων... Αφού λοιπόν ερεύνησαν όλα τα σπίτια των πλούσιων και τα λεηλάτησαν συστηματικά, συγκεντρώθηκαν στην πλατεία, κάτω α-

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Από την Εκκλησιαστική Επιτροπή Αγίου Μηνά Δικόρφου Ζαγορίου Ιωαννίνων ανακοινώνει ότι:

ο αποβιώσας πρόσφατα συγχωριανός μας Γεώργιος Ι. Δούκας στη διαθήκη του αποφάσισε και διαθέτει σε μνήμη αυτού και της οικογένειάς του, δωρεά ενός διαμερίσματος από δυο δωμάτια και βοηθητικούς χώρους στην περιοχή Ζωγράφου Αθηνών, σε μια φτωχή και ορφανή κόρη ηλικίας 10 — 30 χρόνων, Χριστιανή Ορθόδοξο καταγόμενη από το Δικόρφο Ζαγορίου Ιωαννίνων.

Παράκληση όσες από τις υποψήφιες κοπέλλες πληρούν τις παραπάνω προϋποθέσεις και όρους, να προσκομίσουν το ταχύτερο δυνατό στην Εκκλησιαστική Επιτροπή (αρμόδιος Κων)νος Δούκας τηλ. 33944 Ανδρ. Κάλβου 3 45221 Γιάννινα), υπεύθυνη δήλωση του Ν. 105)69 με πλήρη στοιχεία και οικογενειακή κατάσταση για να σταλούν στον αρμόδιο δικηγόρο κ. Ιωάννη Δοξαρά, που είναι και ο νόμιμος εκτελεστής της διαθήκης του ευεργέτου μας.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ι.Ν. ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ ΔΙΚΟΡΦΟΥ — ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Ο ΑΠΟΚΡΗΑΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ

Πιστοί πλέον στο έθιμο του ετήσιου αποκριάτικου χορού του συλλόγου μας, δεν μπορούσαμε φέτος να μείνουμε αδρανείς. Έτσι το Δ.Σ. του συλλόγου, ενώ αρχικά είχε αποφασίσει να μην διοργανώσει χορό για φέτος, σταθμίζοντας καλύτερα τα πράγματα, αποφάσισε τελικά την διεξαγωγή του χορού.

Πό τον πλάτανο, στη λόντζα. Εκεί συγκεντρώσαν και όλα τα λάφυρα, λίρες, χρυσασικά, ρούχα, φλουριά κλπ. Κάπου - κάπου έρχονταν και από κομμάτια ντουφεκά για εκφοβισμό των κατοίκων και για να μην βγάζει κανείς από το σπίτι τους ή την εκκλησία που συγκεντρώσαν τον κόσμο. Αφού τελείωσε η διανομή της λείας και πήραν από το μαγαζί του Γιώργου — Λάζου διάφορα πράγματα, εξαφανίστηκαν από το χωριό.

Έτσι το ραντεβού ορίστηκε στις 20 του Φλεβάρη στο κέντρο «ΔΕΙΛΙΝΑ» στα Γιάννινα. Η προσέλευση των χωριανών ήταν αρθρόα και μεγάλο κέφι επικράτησε σ' όλη τη διάρκεια της εκδήλωσης από τους χωριανούς και φίλους του χωριού. Ενθαρρυντικό και αισιόδοξο μήνυμα οπωσδήποτε, η μεγάλη συμμετοχή των χωριανών μας σ' αυτόν το χορό, που γέμισε ασφυκτικά το κέντρο. Και κάτω από τους ήχους της κομπανίας του Λισκοβερτσινού Μπάκα — ευχάρ στη εκκλησία για όσους δεν τον ήξεραν — που εντυπωσίασε με το γλυκύ του και αλάνθαστο κλαρίνο, έγινε ένα ξεφάντωμα πραγματικό με πολύ - πολύ κέφι και μεράκι. Και γενική ήταν η διαπίστωση ότι ο φετινός χορός ήταν ο πιο κεφάτος και ο πιο πετυχημένος. Κάθε φέτος και καλύτερα λοιπόν... και του χρόνου ακόμα καλύτερα ελπίζουμε.